

Sygn. akt III AUa 467/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Krystyna Smaga
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2013 r. w Lublinie

sprawy J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy J. Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 27 marca 2013 r. sygn. akt IV U 511/12

oddala apelację.

III AUa 467/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie wnioskodawcy J. Ł. od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. odmawiającej prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Ubezpieczony J. Ł. w dniu 9 stycznia 2010 r. ukończył 60-ty rok życia. W dniu 25 kwietnia 2012 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych dokumentów pozwany ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, natomiast nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wskazując na tę ostatnią okoliczność decyzją z 28 maja 2012r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury.

W okresie od 7 maja 1972 r. do 17 lipca 1977 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. Oddział w B.. Zgodnie z dokumentacją zawartą w aktach osobowych ubezpieczonego, z chwilą przyjęcia do pracy został on zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika budowlanego w B.. W dniu 1 września 1974 r. pracodawca powierzył mu obowiązki spawacza-ślusarza w dziale remontowo-budowlanym i na tym stanowisku pracował do końca zatrudnienia w przedsiębiorstwie tj. do 17 lipca 1977 r., kiedy to na mocy porozumienia zakładów przeszedł do pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S.. Praca ubezpieczonego po powierzeniu mu obowiązków spawacza-ślusarza, czyli od dnia 1 września 1974r. była pracą w terenie i polegała na przeprowadzeniu remontów w zakładach przemysłu budowlanego m.in. w cegielni w J., L., Z., Ł.. Wnioskodawca zajmował się spawaniem konstrukcji hal budowlanych, montażem tych konstrukcji zarówno na ziemi, jak i na wysokości, a następnie umieszczaniem w halach maszyn wykorzystywanych w produkcji materiałów budowlanych np. automatów do produkcji cegły silikatowej. Montaż elementów konstrukcji na ziemi polegał na stawianiu słupów poprzez zalanie ich betonem, a na wysokości na łączeniu elementów konstrukcji poprzez spawanie elektryczne. Czynności polegające na ustawianiu maszyn w hali odbywały się ręcznie oraz przy pomocy lewarka. Maszyny umieszczane było częściowo w ziemi.

Po przejściu z dniem 18 lipca 1977 r. do pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S. ubezpieczony zatrudniony został w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Ubezpieczony pracował w zbrojarni. Z angaży zawartych w części B akt osobowych wynika, że stanowisko ubezpieczonego określane było w różnych okresach jako spawacz lub zbrojarz. Faktycznie przez cały okres zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie ubezpieczony wykonywał te same czynności. Przedsiębiorstwo zajmowało się produkcją tzw. wielkiej płyty, z której w latach 70-tych i 80-tych XX wieku budowano osiedla mieszkaniowe. Ubezpieczony pracował przy spawaniu elektrycznym zbrojenia tj. tzw. marek i innych elementów łączących elementy zbrojenia, które następnie zalewane były betonem i powstawały z nich płyty wykorzystywane do budowy domów. Sporadycznie w ramach zastępstwa ubezpieczony pracował na tzw. zgrzewarce tj. na maszynie, która zgrzewała pręty metalowe i na którą nakładana była siatka, co razem stanowiło szkielet płyty. Praca na zbrojarni była pracą trzymianową, w hałasie i zapyleniu. Ubezpieczony był zatrudniony w powyższym Przedsiębiorstwie do 9 września 1991 r., po czym przeszedł na rentę inwalidzką trzeciej grupy, w związku ze stwierdzoną u niego chorobą zawodową.

Wnioskodawca nie pozostaje w stosunku pracy, pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.). Zgodnie z treścią art.184 ust.1 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 cyt. ustawy.

Zgodnie z § 4 ust.1 pkt 3 cyt. rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z § 2 ust.1 cyt. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Sąd Okręgowy zważył, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że osiągnął wymagany ustawą wiek oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu ubezpieczeniowego.

Skarżący podnosił, że legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, który przypadał w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. Oddział w B. począwszy od 1 września 1974 r. tj. od chwili powierzenia mu obowiązków spawacza-ślusarza do końca jego zatrudnienia w tym zakładzie tj. do 17 lipca 1977 r., co stanowi 2 lata 10 miesięcy i 17 dni, a także przez cały okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S. (późniejszym Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w S.) tj. w okresie od 18 lipca 1977 r. do 9 września 1991 r., co stanowi 14 lat 1 miesiąc i 22 dni.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe dało podstawy do ustalenia, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w drugim z wymienionych wyżej zakładów pracy tj. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S.. Przedstawione przez ubezpieczonego dowody w postaci zeznań świadków zatrudnionych razem z ubezpieczonym tj. H. K., M. W. i L. D., a także dowody z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego potwierdzają, że w okresie od 18 lipca 1977 r. do 9 września 1991 r. wnioskodawca był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudniony przy pracy polegającej na spawaniu elementów zbrojenia. Zgodnie z wykazem A dział V pkt 4 oraz dział XIV pkt 12 załącznika do cyt. rozporządzenia zarówno prace zbrojarskie, jak i prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym mieszczą się katalogu prac wykonywanych w warunkach szczególnych, uprawniających do przejścia na emeryturę w niższym niż powszechny wieku emerytalnym. Sąd miał na uwadze fakt, że w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S. znajduje się świadectwo wystawione przez pracodawcę potwierdzające zatrudnienie w w/w okresie na stanowisku zbrojarza wymienionym w wykazie A część II poz.1 pkt 14 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 11 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w sprawie wykazu stanowisk pracy w budownictwie, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dokument ten nie został załączony do akt emerytalnych ubezpieczonego i nie był przedmiotem oceny przez organ rentowy przy wydawaniu zaskarżonej decyzji, a potwierdza wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do uznania, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. Oddział w B.. Z przeprowadzonych przez Sąd dowodów w postaci zeznań świadka S. S., zeznań samego ubezpieczonego oraz dowodów z dokumentów zawartych w aktach osobowych wynika, że od 1 września 1974 r. ubezpieczony wykonywał prace polegające na spawaniu elektrycznym oraz prace montażowe na wysokości, ale nie były to jedyne prace wykonywane w tym czasie. Począwszy od września 1974 r. ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku spawacza-ślusarza w dziale remontowo-budowlanym i oprócz prac polegających na spawaniu i montażu konstrukcji metalowych na wysokości (mieszczących się w katalogu prac wykonywanych w warunkach szczególnych – wykaz A dział V pkt 5 i dział XIV pkt 12 załącznika do cyt. rozporządzenia) wykonywał również inne prace polegające na montażu konstrukcji na ziemi oraz umieszczaniu maszyn w obrębie hali, które to prace nie mieszczą się w katalogu prac wykonywanych w warunkach szczególnych. W tych okolicznościach nie można przyjąć, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...).

W ocenie Sądu Okręgowego okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 14 lat 1 miesiąc i 22, zatem nie spełnił on wszystkich przesłanek do nabycia emerytury na podstawie art.184 ust.1 cyt. ustawy.

Z tych względów i na mocy art.477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z cyt. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., poprzez uznanie, że wnioskodawca nie udowodnił przepracowania do dnia 31 grudnia 1998 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz 25 lat pracy ogółem;
- 2) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz brak

wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w sprawie, w sytuacji gdy materiał dowodowy wskazywał na zasadność odwołania.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie wnioskodawcy prawa do emerytury ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji lub wydanie orzeczenia w trybie art. 477^{14a} k.p.c.

Skarżący wywodził, że w okresie zatrudnienia w (...) wnioskodawca wykonywał prace polegające na spawaniu elektrycznym oraz prace montażowe na wysokości i były to jego podstawowe czynności. Inne prace tj. montaż konstrukcji na ziemi są integralnie związane z podstawowymi czynnościami zatem brak podstaw do przyjęcia, że nie wykonywał on pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Apelujący zacytował kilka orzeczeń Sądu Najwyższego, które w jego ocenie, potwierdzają tezę, że incydentalne wykonywanie innych prac np. ustawiania automatów do produkcji cegły silikatowej nie oznacza, że praca w warunkach szczególnych nie była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z tych wszystkich względów skarżący uznawał apelację za uzasadnioną.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzut naruszenia prawa procesowego nie jest trafny. Sąd Okręgowy dokonał ustaleń faktycznych na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego tj. zeznań wnioskodawcy, świadków oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych. Brak podstaw do przyjęcia, że Sąd przekroczył zasadę swobodnej oceny dowodów, skoro ustalony stan faktyczny znajduje w nich potwierdzenie a wnioski wywiedzione przez Sąd z przeprowadzonego postępowania dowodowego są trafne.

Na etapie postępowania apelacyjnego sporne pozostały wyłącznie okoliczności związane z wykonywaniem pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P. Oddział w B. od 1 września 1974 r. do 17 lipca 1977 r., tj. przez okres 2 lat 10 miesięcy i 17 dni. Uwzględnienie tego okresu pracy jako pracy w warunkach szczególnych sprawiłoby, że wnioskodawca osiągnąłby wymagany okres 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo zważył, że w tym okresie skarżący nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca, którą wykonywał wówczas wnioskodawca była pewnym zamkniętym cyklem budowlanym, na który składało się szereg powtarzających się czynności – wzniesienie hali przemysłowej i wyposażenie jej w maszyny. Na cykl ten składały się nie tylko prace polegające na spawaniu elementów hali i montażu konstrukcji na wysokości ale również ustawianie i składanie konstrukcji na ziemi oraz wciąganie i ustawianie maszyn i automatów.

Z zeznań świadka S. S. wynika, że praca wnioskodawcy polegała na spawaniu konstrukcji i jej składaniu oraz osadzaniu automatów. Stąd też zeznał on, że wnioskodawca był zarówno spawaczem jak i montażystą na ziemi i na wysokości. Również z zeznań samego wnioskodawcy wynika, że po ustawieniu konstrukcji hali wciągał maszyny a praca na każdej budowie przebiegała podobnie – od budowy hali do ustawienia w niej maszyn. Z pewnością większą część czasu pracy zajmowało skarżącemu spawanie elementów i montaż konstrukcji na wysokości ale, jak słusznie zważył Sąd Okręgowy, nie były to prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Stałe wykonywanie pracy zakłada ciągłość przypisanych pracownikowi obowiązków i ich nieprzerwaną realizację. Zgodzić się należy ze skarżącym, że doraźne i sporadyczne wykonywanie innych prac, niebędących pracami w warunkach szczególnych nie oznacza zerwania z dotychczasowym zakresem obowiązków. Nie jest też przerwą, która wyklucza stałość pracy. Jednakże w przypadku

wnioskodawcy do jego stałych obowiązków należały czynności składające się na ciąg prac, polegających na wzniesieniu i wyposażeniu hali w maszyny produkcyjne, w tym czynności spawalnicze i montaż konstrukcji na wysokości.

Sąd Okręgowy wywiódł zatem trafne wnioski z przeprowadzonego postępowania dowodowego i dokonał prawidłowych ustaleń.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c., który to przepis dotyczy zasięgania wiadomości specjalnych, poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłych. Po pierwsze dowód taki nie został zgłoszony a po wtóre byłby nieprzydatny dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż na okoliczności związane z rodzajem wykonywanych przez wnioskodawcę czynności przeprowadzony został dowód z zeznań świadków i samego wnioskodawcy. To sąd a nie biegli winni ustalić czy praca wykonywana przez wnioskodawcę była pracą w warunkach szczególnych. Takich też prawidłowych ustaleń sąd dokonał.

Bezzasadny jest też zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., który to przepis dotyczy konstrukcji uzasadnienia wyroku. Uchybienia procesowe mogą okazać się trafnym zarzutem apelacyjnym o ile mają wpływ na wynik sprawy. Uzasadnienie wyroku jest sporządzone po jego wydaniu, zatem siłą rzeczy nie wpływa na rozstrzygnięcie. Tylko w sytuacji gdyby uzasadnienie wyroku nie zawierało ustaleń faktycznych albo wnioskowanie sądu było oderwane od dokonanych ustaleń, przez co nie poddawałoby się kontroli instancyjnej można byłoby zasadnie podnosić zarzut naruszenia cyt. przepisu. Tymczasem uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera ustalenia faktyczne, poparte zgromadzonym materiałem dowodowym jak również wyjaśnia podstawę prawną rozstrzygnięcia, zatem w pełni odpowiada wymogom art. 328 § 2 k.p.c.

Skoro Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia prawa procesowego wskazanego w apelacji, czyli prawidłowo i na podstawie zebranych dowodów ustalił stan faktyczny to nie można mówić o naruszeniu prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wbrew zarzutom apelującego ani organ rentowy ani też Sąd Okręgowy nie kwestionowali stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy, wskazując, iż wynosi on 25 lat. Okolicznością sporną było wyłącznie legitymowanie się przez wnioskodawcę okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 r. Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu warunek ten nie został spełniony. Cytowane przez apelującego poglądy Sądu Najwyższego dotyczą innych stanów faktycznych niż występujący w niniejszej sprawie – dotyczą dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A i łączenia dozoru bezpośredniego z pracą administracyjną, związaną z dozorem oraz czynności spawacza łączonych z pracami przygotowawczymi do spawania, stanowiącymi integralną część czynności spawalniczych. Takie sytuacje w niniejszej sprawie nie występują. Wnioskodawca wykonywał wiele prac składających się na wzniesienie i wyposażenie hal produkcyjnych a rzeczywisty zakres jego obowiązków wskazuje, że nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy i stale prac w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy wydał trafny, odpowiadający prawu wyrok, zaś apelacja wnioskodawcy jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.